

Voor het oplossen van een conflict, kiezen partijen dikwijls nog voor een klassieke gerechtelijke procedure. Maar er bestaan ook andere - vaak mensvriendelijkere - mogelijkheden. Een vorm van conflictbeslechting die de laatste jaren meer en meer succes kent, is die van de bemiddeling. Wij vroegen Mevrouw Anne Spiritus-Dassesse, Voorzitter van de Rechtbank van Koophandel te Brussel, meer specifiek uitleg over "rechterlijke bemiddeling", een formule waarmee de burger nog niet echt vertrouwd is.

IAB : De Rechtbank van Koophandel te Brussel is een grote voorstander van conflictbeslechting door rechterlijke bemiddeling. Hoe heeft dat idee precies vorm gekregen?

A. Spiritus-Dassesse: Bemiddeling is erg "in" tegenwoordig; het is een echte trend geworden in verschillende geledingen van de maatschappij. Zo moedigt het VBO zijn leden al een tijdje aan om een bemiddelingsclausule in contracten op te nemen; ook de balies zijn de weg van de bemiddeling al ingeslagen. De mondigheid van de burger is daar natuurlijk niet vreemd aan: mensen treden veel sneller in conflict en willen ook zelf een actieve rol spelen in het oplossen daarvan. Een alternatieve manier van conflictbeslechting als bemiddeling speelt daarop in.

Specifiek met betrekking tot de rechterlijke bemiddeling, loopt er bij het Hof van Beroep te

Antwerpen een pilootproject. Ook bij de Rechtbank van Koophandel te Brussel staan we altijd open voor nieuwe, positieve ideeën... Eigenlijk is het vrij voor de hand liggend dat wij, als rechters, een taak van bemiddeling op ons zouden nemen: het Gerechtelijk Wetboek noemt in zijn artikel 731 immers als eerste opdracht van de rechter het verzoenen van partijen. Verzoenen en bemiddelen is niet helemaal hetzelfde, maar het zijn niettemin verwante activiteiten, die in mekaar verlengde liggen.

Eigenlijk bestaat de mogelijkheid om rechterlijke bemiddeling te vragen bij de Rechtbank van Koophandel te Brussel al sinds 1999. Maar het is vooral het laatste anderhalf jaar dat we besloten hebben om deze modus operandi echt leven in te blazen. Dat is ook te wijten aan het feit dat we in ons midden twee rechters hebben die zich bijzonder voor de materie interesseren. Ik

denk met name aan Mevrouw Henrion en de Heer Pâris die allebei een opleiding tot bemiddelaar hebben gevolgd; Marc-Olivier Pâris heeft bovendien zijn licht kunnen opsteken, tijdens werkbezoeken, bij collegemagistraten in bijvoorbeeld Canada en Frankrijk, waar deze manier van werken sinds geruime tijd veel bijval kent.

IAB : Ziet u rechterlijke bemiddeling als een manier om de gerechtelijke achterstand weg te werken?

A. Spiritus-Dassesse: Ik weet dat bemiddeling al wel eens wordt aangewend met dat doel. Ik kan u van mijn kant evenwel bevestigen dat er binnen de Rechtbank van Koophandel te Brussel geen achterstand bestaat. Als wij rechterlijke bemiddeling promoten, gebeurt dat zuiver vanuit humaan oogpunt.

IAB : Welke voordelen heeft

volgens u rechterlijke bemiddeling ten opzichte van een klasieke gerechtelijke procedure?

A.Spiritus-Dassesse: De voordelen zijn velerlei. Ik denk in de eerste plaats aan de soepelheid van de formule: zo kunnen partijen op omzeggens elk ogenblik om bemiddeling vragen, d.w.z. in elk stadium van een gerechtelijke procedure – zonder dat dit noodzakelijk deze laatste vertraagt – maar bijvoorbeeld ook nog vooraf een geschil aanhangig wordt gemaakt. Ze kunnen er ook op elk moment weer uitstappen. Die “souplesse” vind je niet in een gerechtelijke procedure waar partijen gebonden zijn door een hele resem regels en termijnen. Verder is er het vertrouwelijke karakter van rechterlijke bemiddeling, waar een gerechtelijke procedure hoofdzakelijk een openbaar verloop kent. Dat confidentiële aspect biedt partijen onder meer ook de mogelijkheid om overeen te komen bepaalde stukken waarop ze zich tijdens de bemiddelingspoging baseren, niet te gebruiken tijdens een eventuele latere gerechtelijke procedure. En als kers op de taart: bemiddeling door een rechter-bemiddelaar is kosteloos terwijl een klasieke gerechtelijke procedure al gauw flink wat geld kost...

IAB : Hoe gaat het er nu concreet aan toe? Veronderstellen we bijvoorbeeld dat twee zakenpartners het oneens zijn op een bepaald punt en onderling geraken ze er niet uit. Hoe vragen zij bemiddeling van de rechter aan en onder welke voorwaarden bekomen zij die? Wordt er een minimale drempel gehanteerd om op uw diensten een beroep te kunnen doen?

A.Spiritus-Dassesse: Rechterlijke bemiddeling staat in principe open voor iedereen die bekwaam is om een compromis te sluiten.

Verschillende soorten geschillen komen in aanmerking. Zo kan onder meer onenigheid tussen aandeelhouders via deze manier worden opgelost. Het is niet nodig dat het geschil een welbepaalde inzet heeft, bijvoorbeeld een som geld van méér dan € 1860 betreft... Uiteraard moet wél altijd de openbare orde in acht genomen worden. Wat verder essentieel is, is dat de

“Als partijen zelf actief een oplossing uitwerken, is de kans op een duurzame regeling veel reëler.”

vraag tot bemiddeling schriftelijk gebeurt en uitgaat van de beide of meerdere betrokken partijen samen.

Vervolgens wordt er een lid van onze rechtbank aangeduid als bemiddelaar. In een eerste fase zullen dat, gezien hun vertrouwde relatie met de materie, o.a. Mevrouw Louise-Marie Henrion of de Heer Marc-Olivier Pâris zijn. In een verder stadium kunnen dat eventueel ook andere rechters van onze rechtbank zijn en behoort bijvoorbeeld ook het aanstellen van een consulaire rechter als bemiddelaar tot de mogelijkheden.

De rechter-bemiddelaar vervult een zeer specifieke rol. Hij probeert een gunstig klimaat te creëren waarin de discussie op

een zinvolle manier kan verlopen, hij streeft ernaar gemeenschappelijke belangen te achterhalen en begeleidt de betrokken partijen op die manier bij het zoeken naar een oplossing. Hij dringt nooit zelf een oplossing op: het initiatief ligt bij de partijen; het zijn zij die de oplossing moeten uitwerken. Hier raken we meteen ook een belangrijk verschilpunt aan met de verzoeningsprocedure, waar de rechter een meer actief-leidende functie heeft. Persoonlijk denk ik dat, wanneer partijen zelf actief een oplossing uitwerken, de kans op een duurzame regeling veel reëler is. Als partijen inderdaad tot een vergelijk komen, dan wordt deze consensus vastgelegd in een private overeenkomst. Als de bemiddelingspoging daarentegen mislukt, staat het hen vrij een gerechtelijke procedure in te leiden of, naargelang, voort te zetten. Daarbij wordt er uiteraard voor gezorgd dat de rechter-bemiddelaar te allen tijde en zeker achteraf niet meer tussenkomt in de gerechtelijke procedure.

IAB: Kan de rechter-bemiddelaar een beroep doen op deskundigen? Is er bijvoorbeeld een rol weggelegd voor onze accountants en belastingconsulenten?

A.Spiritus-Dassesse: Met het akkoord van de partijen kan de rechter-bemiddelaar inderdaad een deskundige uitnodigen voor het verstrekken van technische informatie op de bemiddelingszitting. En in dat geval kan dan uiteraard ook een accountant of een belastingconsulent nuttig tussenkomen. De kosten die dat met zich meebrengt, moeten uiteraard wel door de partijen zelf worden gedragen... ¶

Meer info: www.cass.be/rechtbank_koophandel/brussel (rubriek “Actualiteit”).